

Vlaams
Parlement

vergadering **C63**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

van 18 december 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanbesteding voor het elektronisch toezicht – 405 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bescherming van nog niet geboren kinderen – 409 (2018-2019)	6
VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het groeipakket – 442 (2018-2019)	13

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanbesteding voor het elektronisch toezicht – 405 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Peter Persyn

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ongeveer vier jaar geleden heb ik u mijn eerste schriftelijke vraag gesteld over de lopende aanbesteding voor nieuwe enkelbanden in Vlaanderen. De vorige overheidsopdracht liep immers af in maart 2015 en binnen drie maanden is ook dat vier jaar geleden. We moeten vaststellen dat we vandaag nog niet veel verder staan dan toen.

Ik schets nog even kort de historiek van dit dossier. In juli 2014 wordt Vlaanderen bevoegd voor het elektronisch toezicht en begin 2015 zouden de nieuwe enkelbanden moeten worden geleverd. In januari wordt de uitbesteding uitgesteld door de complexiteit van de situatie. In februari van datzelfde jaar is de eerste aanbesteding gelanceerd maar in februari 2016 vernamen we dat die aanbesteding een vijftal keren is bijgesteld 'en cours de route'. Dat is ook het tijdstip waarop de aanbesteding wordt stopgezet omdat de Raad van State alle beslissingen heeft geschorst.

In augustus 2016 wordt een nieuwe aanbesteding gepubliceerd waarbij drie offertes worden ingediend waarvan er geen enkele wordt geselecteerd. Vervolgens wordt een onderhandelingsprocedure gestart zonder bekendmaking en in juli 2017 worden drie offertes ingediend. In oktober en november van datzelfde jaar vinden er dan technische testen van het materiaal plaats en tegen de zomer van 2018, zo werd eind vorig jaar gezegd, zou er witte rook moeten zijn.

– Katrien Schryvers treedt als voorzitter op.

Eind 2017 wordt de aanbidders gevraagd om hun offertes te verlengen tot juni 2018 en in juni wordt opnieuw gevraagd om de offertes nogmaals te verlengen tot 31 december 2018. Dat is vanaf vandaag dus nog een tiental dagen.

Minister, nu blijkt dat u opnieuw aan die drie aanbidders hebt gevraagd om hun offerte te verlengen tot juni 2019. Zij krijgen de kans om op basis van de technische testen die een jaar geleden hebben plaatsgevonden, hun offertes bij te stellen.

Dit is toch een bijzonder vreemde historiek van de bestelling van die enkelbanden. Eind april 2019 start de pre-electorale periode. Zondag 26 mei 2019 zijn er verkiezingen. U hebt zelf aangegeven dat u stopt met de actieve politiek.

Zult u het nog zijn die deze aanbesteding ondertekent of wordt dat een opdracht voor uw opvolger?

Waarom duurt het zo lang voor die bestelling kan worden afgerond? Wanneer men technische testen doet in oktober 2017, waarom vraagt men dan in december 2018 aan die aanbidders om hun offertes bij te stellen op basis van die technische testen van een jaar eerder. Waarom zit daar een jaar tussen?

Intussen bestelt u extra enkelbanden bij in het oude systeem. Hoeveel waren dat er sinds 2014 en wat was de totale kostprijs daarvan?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb daarover nog niets beslist want dit zijn procedures die volledig op het niveau van de administratie plaatsvinden. Bovendien

gaat het niet enkel over de Vlaamse administratie, dit is een gemeenschappelijk traject met de Franse Gemeenschap. Wij zijn dus niet alleen bevoegd en kunnen ook niet alleen toewijzen of beslissingen nemen. Het dossier geniet wel nog altijd prioriteit binnen mijn administratie.

De onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking voor het ter beschikking stellen van een applicatie voor het beheer van het elektronisch toezicht alsook de levering van uitrustingen voor het elektronisch toezicht van justitiabelen is nog lopende.

De ingediende offertes werden onderzocht en er werden indicatieve praktijktesten op stalen van het elektronisch bewakingsmateriaal en de applicatie voor het beheer van elektronisch toezicht uitgevoerd.

Momenteel wordt aan de inschrijvers de mogelijkheid geboden om een verbeterde offerte in te dienen. Tevens hebben de inschrijvers de mogelijkheid om nieuwe stalen van het voorgestelde elektronisch bewakingsmateriaal in te dienen.

Met het oog op de regels inzake overheidsopdrachten en om het dossier zeker niet te schaden, kan ik niet verder uitweiden over de precieze stand van zaken van het dossier.

Intussen blijft de continuïteit van het elektronisch toezicht verzekerd. Mijn administratie heeft regelmatig operationeel overleg met de huidige leverancier om dat zo te houden.

Het beheer van het materiaal maakt voorwerp uit van een co-beheer tussen de drie gemeenschappen. Dit is geregeld in het samenwerkingsakkoord van 10 december 2014.

Over de stand van zaken van het materiaal heb ik in het verleden al gedetailleerd geantwoord, zowel in deze commissie als via schriftelijke vragen. Sinds midden 2016 zijn geen bijkomende bestellingen meer gebeurd, aangezien de buffercapaciteit die toen werd opgebouwd, tot op heden nog altijd volstaat. Dit wil echter niet zeggen dat we daarnaast geen nieuw elektronisch bewakingsmateriaal ontvangen. De overeenkomst met de leverancier voorziet immers in permanente vervangingen van materiaal binnen de bestaande buffercapaciteit.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik had u heel specifiek gevraagd welke kosten er zijn gemaakt voor enkelbanden sinds 2014 maar daar hebt u geen antwoord op gegeven. Ik begrijp dat er zijn bijgekocht met het oog op die buffercapaciteit, ik begrijp ook dat er een aantal in een soort van inwisselingsprogramma zitten, maar die kostprijs is een specifieke vraag die ik had gesteld en daar zou ik graag een antwoord op krijgen.

Uw antwoord is altijd heel kort wanneer het gaat over enkelbanden en de lopende aanbestedingsprocedure. We hebben daarover al een aantal keren van gedachten gewisseld. Maar kunt u dan op zijn minst aan dit parlement vertellen dat de reden waarom dit vier jaar of langer duurt, te maken heeft met het feit dat de samenwerking met de andere gewesten stroef loopt? Is dat een element dat daarin meespeelt?

De onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking waar we nu in zitten, is gelanceerd voor de zomer van 2017. Als we in 2019 tot een bestelling zouden komen, kunnen we er dan zeker van zijn dat we het laatste model of materiaal hebben en dat dit materiaal dus geen twee jaar oud is? Is daar rekening mee gehouden in de aanbesteding?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: U en een aantal collega's hebben in dit parlement een aantal vragen gesteld over het aantal extra enkelbanden dat er sinds 2014 is bijgekomen. Ik heb hier een vraag van 16 februari 2016 van mevrouw Taelman waarin staat dat het aantal enkelbanden op 30 september 2016, 456 bedraagt voor de drie gemeenschappen samen.

Lorin Parys (N-VA): Die cijfers zijn er inderdaad maar mijn vraag was specifiek wat de kostprijs was. Wat hebben wij daar sinds 2014 aan uitgegeven?

Minister Jo Vandeurzen: Dat moet ik aan de administratie vragen.

Lorin Parys (N-VA): Als die informatie er komt, zullen we dat wel vernemen via de commissiesecretaris.

Minister Jo Vandeurzen: Ik ga ervan uit dat we het beste materiaal kunnen kopen maar dat is natuurlijk niet altijd hetzelfde als het meest innovatieve. Daar is wel een verschil tussen. Ik zou graag iets kopen waarvan de administratie me verzekert dat het duurzaam en stabiel is. Het materiaal moet intensief gebruik kunnen doorstaan, wat niet altijd hetzelfde is als innovatief.

Lorin Parys (N-VA): Dat begrijp ik. Maar stel dat er intussen een nieuw model op de markt is dat innovatiever en duurzamer is, missen we dat dan door de aanbesteding die nu loopt?

Minister Jo Vandeurzen: Maar we zullen dat moeten beoordelen op het moment dat de administraties gemeenschappelijk aan de betrokken regeringen voorstellen om toe te wijzen. Elke keer dat ik daarin zal tussenkomen... Ik weet dat er van die bedrijven zijn die mensen contacteren. Het gebeurt langs alle kanten. In een dossier waarbij er internationale belangen kunnen gemoeid zijn van sommige van de kandidaten die aan de competitie deelnemen, kunnen we er enkel voor proberen te zorgen dat we op het einde van het verhaal een advies krijgen van de administratie dat dit sluitend is en door de regeringen op een correcte manier kan worden toegewezen.

Ik heb het u al meerdere keren gezegd: mijn reactie aan de administratie is dat ik dat liever veel sneller tot een goed einde zou willen brengen. Maar de continuïteit van de dienstverlening is cruciaal. Ik ga pas naar de regering met de dossiers als de administratie bevestigt dat alle betrokken administraties het erover eens zijn dat we een degelijke en tegen de reeds voorspelbare beroepen bij alle organisaties bestaande beslissing kunnen nemen.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik word er nooit veel wijzer van wanneer ik u daarover een vraag stel. Ik vind dat jammer. Ik heb u ook gevraagd of dat dan bij die gemeenschappen zit, waar het zo moeilijk is....

Minister Jo Vandeurzen: Ik heb er geen aanuiding van dat het daar zou moeten worden gezocht.

Lorin Parys (N-VA): Oké, dat vind ik al een interessant element om te weten.

Ik heb alle vragen bekeken die we daarover al hebben gesteld. Ik zag dat mevrouw Schryvers in 2015 zei: "Strafuitvoering is het sluitstuk van een geloofwaardige justitie."

Ik ben het daarmee uiteraard eens. Maar dan moeten we ook laten zien dat we in staat zijn om nieuw materiaal te kopen en om ervoor te zorgen dat we dat op een ordentelijke manier doen.

Minister, ik wil er nogmaals op aandringen dat u de minister zult zijn die zijn handtekening zet onder de nieuwe aanbesteding. Dat levert ons nog maar een periode van een aantal maanden op.

Minister Jo Vandeurzen: Wat moet ik daaruit afleiden? Dat u graag hebt dat ik nog een termijn blijf?

Lorin Parys (N-VA): Als u daaruit afleidt dat ik daaruit afleid dat u nog een termijn zult blijven, minister, dan maak ik mij zorgen over wanneer die aanbesteding zal landen. Ik hoop alleszins nog voor 2024. *(Opmerkingen van minister Jo Vandeurzen)*

Minister, ik hoop alleszins dat u uw handtekening zet onder die aanbesteding. Dat zou goed zijn voor de geloofwaardigheid van Vlaanderen wat strafuitvoering betreft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bescherming van nog niet geboren kinderen
– 409 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, mijn vraag om uitleg gaat over een heel moeilijk onderwerp, dat ik een aantal weken geleden al eens heel summier heb aangehaald.

Minister, de vraag vertrekt van het principe dat iedere moeder het beste wil voor haar eigen kinderen. Maar de realiteit gebiedt ons om te stellen dat niet elke aanstaande moeder daar ook altijd toe in staat is.

In Nederland werd een interessant rapport 'Prenatale Kinderbescherming' opgeleverd van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Zij spreken daarin over risicovol ouderschap. Dat gaat dan over ouders die hun nog niet geboren kind verwaarlozen, mishandelen of ernstige schade dreigen toe te brengen. Zij lijsten een aantal risicofactoren op, zoals een verslavingsproblematiek of huiselijk geweld dat zich voordoet in een gezin.

Ouders hebben uiteraard het recht om hun kind naar eigen inzicht op te voeden. Dat is een cruciaal recht waaraan we ons zo veel mogelijk moeten houden. Maar de plicht om hun kind aangepaste zorg te bieden zodat het goed kan ontwikkelen, bestaat uiteraard ook. De vraag is of de taak van de overheid en onze integrale jeugdhulp zo ver reikt dat ook nog niet geboren kinderen beschermd worden tegen schadelijk gedrag van de ouders.

Met de prenatale zorg van onder andere Kind en Gezin bieden u en de Vlaamse overheid al diensten aan voor nog niet geboren kinderen. Via de integrale jeugdhulp kunnen kinderen waarbij een van de ouders een verslavingsproblematiek heeft vanaf de geboorte worden geholpen. Bij nog niet geboren kinderen ligt dat een stuk moeilijker en ook gevoeliger.

Naar aanleiding van het Nederlandse rapport dat ik daarnet citeerde, leeft in Nederland een debat over dit onderwerp. Het rapport maakt een aantal aanbevelingen. De vierde aanbeveling is nogal duidelijk: "Ontwikkel nieuwe wetgeving die een aparte rechtsgrond bevat voor een ondertoezichtstelling van het nog niet geboren kind." In het rapport staat verder ook: "Zolang de moeder

het kind draagt en zij dus niet kiest voor een abortus, heeft zij de ouderlijke plicht zo goed mogelijk te zorgen voor een kind waarvan ze zwanger is. [...] Het gaat niet om de bescherming van de belangen van het nog niet geboren kind, het gaat om de belangen van het toekomstige geboren kind.”

Tijdens de commissievergadering van 27 november laatstleden heb ik u daarover een aantal vragen gesteld, naar aanleiding van de mondelinge vraag van collega Schryvers over de kindreflex.

Minister, ik heb nog een aantal vragen die ik u graag wat meer ten gronde zou willen stellen.

In Nederland bestaat het e-health-programma 'Negen Maanden Niet' om zwangere vrouwen te helpen stoppen met roken en drinken. Hebt u al gelijkaardige maatregelen genomen in Vlaanderen of bent u van plan om dat te doen? Neemt u maatregelen om het risicovol ouderschap, zoals daarnet geschetst, in het kader van zwangerschappen te beperken?

Welke maatregelen kunnen hulpverleners vandaag nemen wanneer ze risicovol ouderschap detecteren bij zwangere vrouwen?

Biedt het decreet Integrale Jeugdhulp voldoende rechtsgrond om in te grijpen wanneer risicovol ouderschap wordt vastgesteld bij zwangere moeders die weigeren zich te laten begeleiden?

In Nederland beveelt de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming de ontwikkeling van een aparte rechtsgrond aan voor een ondertoezichtstelling van het nog niet geboren kind. Bent u van plan daar iets rond te doen in Vlaanderen? Zo ja, wat zou daar dan eventueel voor moeten gebeuren?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, de gestelde vragen vallen uiteen in een aantal aspecten. Enerzijds: hoe kunnen we preventief en zo snel mogelijk aan de slag als we ons zorgen maken, verontrust zijn over een zwangere vrouw? En anderzijds: wat zijn de kapstukken om eventueel meer dwingend op te treden?

Ik verwijs uiteraard naar de beleidsbrief die in de commissie al uitvoerig werd besproken. Het zal u uiteraard niet verbazen dat ik geen andere initiatieven zal aankondigen dan die die daarin zijn vervat. Ik neem aan dat u begrijpt dit een zeer brede thematiek is die ook een aantal ethische aspecten inhoudt en verder reikt dan onze Vlaamse bevoegdheden.

Een debat ten gronde voeren, is in het tijdsbestek van deze vraag en in deze commissie misschien wat ambitieus, maar we geven alvast een aantal elementen die ter zake zeer relevant kunnen zijn.

U verwijst naar het debat in Nederland, dat een paar jaar heeft geduurd vooraleer men daar tot conclusies is gekomen.

We kunnen starten met uw vraag of we, net zoals in Nederland, een programma willen opzetten om zwangere vrouwen te helpen stoppen met roken en drinken.

In Vlaanderen wordt reeds langer het advies gegeven om geen alcohol te drinken en niet te roken tijdens de zwangerschap. We verwijzen hiervoor naar de websites van Kind en Gezin, het Vlaams Instituut Gezond Leven, het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) en De DrugLijn.

Wat alcohol betreft, heeft de Hoge Gezondheidsraad in zijn advies nummer 9438 van mei 2018 nog bevestigd dat vrouwen die zwanger zijn, zwanger willen

worden of borstvoeding geven, aangeraden wordt om geen alcoholische dranken te drinken. Dit advies wordt dus aan alle zwangere vrouwen meegegeven.

Wat roken betreft, wordt al langer het advies gegeven aan zwangere vrouwen om niet actief te roken en ook passief roken te vermijden. Ook de partner wordt aangeraden om niet te roken. Het RIZIV voorziet voor zwangere vrouwen in een tussenkomst per consultatie gedurende de hele zwangerschap voor begeleiding hierrond door een arts of erkend tabacoloog. Momenteel wordt er aan een methodiek gewerkt om te stoppen met roken door zwangere vrouwen waaraan Kind en Gezin meewerkt, samen met het Vlaams Instituut Gezond Leven en de hogeschool Odisee.

Ook binnen de geestelijke gezondheidszorg is er aandacht voor prenatale opvolging met betrekking tot risico-indicatoren. Vlaanderen subsidieert sinds december 2018 een vervolg aan de projecten 'perinatale geestelijke gezondheidszorg' met een looptijd van één jaar. Dit vervolg beoogt onder andere de uitrol van de richtlijn ter screening en detectie van perinatale mentale stoornissen in combinatie met de ontwikkeling van regionale zorgpaden en de ontwikkeling van een onlinezelfhulptool voor perinatale depressie op de website www.depressiehulp.be.

Dit vervolg wordt ondersteund door de oprichting van een Vlaams Expertise Netwerk voor Perinatale Mentale Gezondheid met het Centrum Moeder en Baby te Sint-Denijs-Westrem, Moeder & Baby te Zoersel, het centrum voor Perinatale mentale gezondheid van het UZ Gent, Perinatale psychiatrie van het Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven, De Kiem, Antwerps Drug Interventie Centrum (ADIC) en Kind en Gezin.

Het project beoogt onder meer dat elke vrouw gescreend wordt tijdens de zwangerschap en postnataal op angst en depressieve klachten en mogelijke onderliggende risicofactoren, zoals alcohol en middelengebruik, partnergeweld, psychiatrische voorgeschiedenis, sociale steun en financiële en huisvestingsproblemen, en zo nodig een klinisch assessment krijgt.

Verder dient een vlotte toegang gerealiseerd te worden naar gepaste zorg voor moeder, baby en partner, en hun interactie. Die zorg includeert zo nodig ook verslavingszorg; hiertoe maken de partners uit de verslavingszorg deel uit van het nieuw opgericht Vlaams Expertisenetwerk.

Verder hebben we in onze beleidsbrief voor 2018-2019 een actie opgenomen tot het uitwerken van een zorgtraject dat vroeg van start gaat in de zwangerschap. Het doel is om een gezamenlijk engagement van de welzijns- en gezondheidssectoren en de brede levensdomeinen te hebben om gezondheidsongelijkheden weg te werken. Kind en Gezin is de trekker van dit project. Zij werken hiervoor samen met de federale pilootprojecten van kort verblijf in de kraamkliniek.

Ook in het project 'Born in Brussels', gelanceerd op 11 december 2018 door de federale collega Maggie De Block, is Kind en Gezin een belangrijke partner. Binnen dit project wil men komen tot een gezamenlijk en geïntegreerd zorgpad voor alle zorg- en hulpverleners. Het is hierbij de bedoeling om een eenvoudige, evidencebased screeningstool te maken om de psychosociale ondersteuningsnoden van de zwangere vrouw in een gezin in kaart te brengen. Ook de bevraging van het gebruik van roken, alcohol en drugs zal hierbij aan bod komen. De screeningstool zal bij alle zwangere vrouwen ingezet worden, zodat bij kwetsbaarheden een gerichte ondersteuning kan worden opgezet. Het is de bedoeling om deze tool nadien ook in te zetten buiten Brussel.

Ik wil ook nog wijzen op een aantal andere initiatieven. Zo is Kind en Gezin onlangs gestart met de invoering van startgesprekken, waarbij het eerste contact met de ouders verlegd is van de kraamkliniek naar de prenatale periode. Op die

manier kan er reeds een inschatting gebeuren van risicogedrag in de zwangerschap.

Er is de ontwikkeling van de perinatale netwerken binnen de Huizen van het Kind, specifiek rond kwetsbare zwangere vrouwen. Er is uiteraard ook de Kindreflex, die we in de commissie van 28 november uitvoerig hebben besproken, waarbij ook geestelijke gezondheidszorg alert wordt gemaakt op dergelijke situaties. Deze geldt ook prenataal, en het bevat ook handvatten om stappen naar de jeugdhulp te zetten.

Daarnaast is er binnen de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning reeds een specifiek jeugdhulpaanbod voor de prenatale periode, zoals bijvoorbeeld Amber. En natuurlijk kunnen de vertrouwenscentra kindermishandeling ook prenataal reeds actief zijn. Daarbij rijst echter de bedenking dat er een moeilijk ethisch aspect is aan dit debat: verontrusting valt hier moeilijker te definiëren, in die zin dat er nog meer in de toekomstbol moet worden gekeken bij de risico-inschatting.

Op uw vraag of het decreet Integrale Jeugdhulp voldoende rechtsgrond biedt om in te grijpen wanneer risicovol ouderschap wordt vastgesteld bij zwangere moeders die weigeren zich te laten begeleiden, kunnen we u zeggen dat er geen beletsel is om een aanmelding te doen bij risicovol ouderschap voor zowel gepaste rechtstreeks als niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp, en dit binnen de vrijwilligheid.

Binnen het decreet Integrale Jeugdhulp kan een aanmelding bij een gemandateerde voorziening, of het aanhangig maken van een dossier bij het parket teneinde een jeugdrechter te vatten, al dan niet via de procedure hoogdringendheid – dit als het kind effectief geboren is. Dit belet niet dat gemandateerde voorzieningen of jeugdrechters kunnen optreden indien er nog andere minderjarige kinderen in het gezin in een verontrustende situatie verkeren.

Zijn de aanstaande ouders minderjarig en worden zij reeds opgevolgd door een gemandateerde voorziening of door een sociale dienst van de jeugdrechtbank, dan zal men het aspect van risicovol ouderschap ook meenemen in de lopende begeleiding en opvolging. Dit gebeurt eveneens wanneer er reeds een dossier is bij de desbetreffende diensten voor broers en zussen van het nog ongeborn kind van een meerderjarige ouder.

Omtrent uw verwijzing naar Nederland, waar de Raad voor Jeugdbescherming de ontwikkeling van een aparte rechtsgrond aanbeveelt voor een ondertoezichtstelling – dus meer dwingend – van het nog niet geboren kind, is het misschien goed om hier in grote lijnen het statuut van het ongeborn kind in België en Nederland te vergelijken. Allereerst is het ook wel belangrijk om mee te geven dat het rapport waarnaar u verwijst, al dateert uit 2015, en dat de aanbeveling om een bijkomende rechtsgrond in het Burgerlijk Wetboek op te nemen, in de feiten – aldus dat leert navraag – in Nederland niet of nooit uitgevoerd werd.

Zoals u wellicht weet, behoort het statuut van het ongeborn kind ook hier tot het burgerlijk recht. Het internationaal recht voorziet – wegens gebrek aan consensus – geen rechten voor het ongeborn kind. Wel wordt in de preambule van het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind verwezen naar de noodzaak van bescherming en zorg van het kind, zowel voor als na de geboorte. Dit betekent dat verdragsstaten vrij zijn dit in hun rechtsstelsel in te schrijven.

Vanuit onze bevoegdheden nemen we beleidsmaatregelen die al een stuk tegemoetkomen aan deze problematiek. Er zijn mogelijkheden om in de prenatale periode in een vrijwillig kader jeugdhulp te betrekken, om samen met de gezinscontext aan de nodige veranderingen te werken. Om de toegang tot die

jeugdhulp en de samenwerking tussen partners te verhogen, werd in 2017 de oproep 'Meer capaciteit en samenwerking in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp' verspreid – één gezin, één plan, zoals dat in de volksmond heet.

Dit najaar zijn de samenwerkingsverbanden van start gegaan, met als doel dat er een veel nauwere samenwerking komt tussen alle actoren die hulpvragen oppikken, de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en de gemandateerde voorzieningen. Hierbij wordt ook gevraagd dat maximaal wordt voortgebouwd op de bestaande lokale en regionale samenwerkingsverbanden en netwerken. In dit geheel zien we ook een belangrijke uitdaging om de jeugdhulp ook in de prenatale periode sneller te betrekken als het nodig is.

Daarnaast, en specifiek voor de meest preciaire situaties bij jonge kinderen, is er het recente uitbreidingsbeleid 'zorggarantie bij uithuisplaatsing van jonge kinderen', waarvoor in mei van dit jaar een rondzendbrief werd verstuurd. Hierbij vragen we aan de jeugdhulp, maar ook aan de ziekenhuizen en de pre- en perinatale netwerken rond kwetsbare zwangere vrouwen, om werk te maken van een sluitende aanpak wanneer een jong kind niet langer thuis kan verblijven of dreigt uit huis geplaatst te moeten worden. Preciaire situaties die zich prenataal reeds manifesteren, behoren tot de doelgroep, maar dit vraagt de nodige afstemming in de praktijk. Om het Vlaams zorggarantiekader voor de doelgroep uit te werken is er in elke provincie een coördinator aangesteld om heel concrete, operationele samenwerkingen uit te bouwen.

We willen hierbij ook nog verwijzen naar het belang van een gedeeld kader en model van iedereen die betrokken is bij het gezin of toekomstige gezinnen. Binnen de jeugdhulp wordt – op initiatief van de ondersteuningscentra jeugdzorg en de sociale diensten jeugdrechtbank – de voorbije jaren sterk ingezet op een gedeelde visie op veiligheid, goed genoeg ouderschap en flankerende maatregelen, bijvoorbeeld door het responsabiliseren van het netwerk van bijvoorbeeld een aanstaande moeder.

Vanuit het model 'Signs of Safety' wordt gestreefd naar een gedeeld kader, ook bijvoorbeeld naar verwijzers en voorzieningen die met preciaire of onveilige situaties te maken hebben. Ervaringen uit het buitenland leren dat een doorgedreven inzet op een gezamenlijk model zoals 'Signs of Safety' goede resultaten kan voorleggen in risico-inschatting en het betrekken van netwerken om de veiligheid te garanderen.

Het is natuurlijk zo dat Vlaanderen met de zesde staatshervorming actief inzet op de samenwerking tussen Welzijn en Justitie. We zijn bijvoorbeeld bevoegd voor de Justitiehuisen, waarbij justitie-assistenten bij de opvolging van personen onder mandaat, alert kunnen en moeten zijn voor bijvoorbeeld risicovol ouderschap.

Aansluitend hierbij willen we nog verwijzen naar eerdere analyses in het kader van 'Family Justice Centers'. De conclusie was dat 'er geen juridische maatregel mogelijk is ten aanzien van het ongeborn kind maar dat er wel afspraken tussen Justitie en hulpverlening mogelijk zijn om in de prenatale periode betrokken te zijn vanuit Justitie'. Een justitiële tussenkomst, zoals het opleggen van voorwaarden, zoals het volgen van een behandeling, ten aanzien van de aanstaande ouders bij een delict, zoals drugsfeiten, of een tijdelijk huisverbod, kan als een 'stok achter de deur'-maatregel prenataal worden gebruikt ter bescherming van het ongeborn kind. Daarnaast bestaat – net zoals in Nederland – de mogelijkheid tot gedwongen opname indien de aanstaande ouder aan een geestesziekte lijdt.

We willen besluiten met de boodschap dat er inderdaad op het vlak van prenatale bescherming nog uitdagingen te wachten staan. Vanuit de opgedane inzichten en evoluties van de voorbije jaren inzake vroegdetectie en -interventie, is de tijd rijp

om nieuwe stappen te zetten. Hierbij denk ik aan meer inzetten vanuit preventie via evidencebasedprogramma's.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het was interessant.

Ik kom even terug op mijn eerste vraag. U hebt een aantal heel mooie projecten opgesomd. Ik denk onder andere aan het project van Kind en Gezin, Odisee en Gezond Leven om tijdens de zwangerschap al een aantal problematieken aan te kaarten. Mijn vraag verwees naar Nederland en ging over het feit dat het programma gebaseerd was op e-health. Ik vroeg me af of een van de modules die wij aanbieden, ook beschikbaar is voor mensen die het via een e-health-toepassing zouden willen of kunnen volgen.

Als ik goed heb geluisterd, dan zegt u dat er geen beletsel is binnen de vrijwilligheid. Uiteraard, als er al geboren kinderen in het gezin zijn, kan er een opvolging gebeuren via de gemandateerde voorzieningen of via het Openbaar Ministerie. Als we dan kijken naar waar er mogelijk een probleem zou kunnen zijn, dan is dat wanneer je in een familie terechtkomt waar de moeder zwanger is van haar eerste kind en bijvoorbeeld een verslavingsproblematiek heeft – om een voorbeeld te nemen waarbij iedereen zich iets kan voorstellen – maar die weigert om zich te laten behandelen. Als ik goed heb geluisterd, zegt u dat dit misschien iets is waar we goed over moeten nadenken en waarvoor we misschien in extra maatregelen moeten voorzien zodat we ook het 'nog niet geboren kind', zoals men dat in Nederland noemt, kunnen beschermen.

Minister, u hebt gezegd dat er nog een aantal uitdagingen zijn en dat er nog wel wat werk op de plank ligt. Waar denkt u zelf aan? U hebt opgelijst wat er al allemaal is en waar er eventueel nog lacunes zijn, maar ziet u zelf pistes om te proberen om het nog niet geboren kind zo goed mogelijk te begeleiden wanneer het over een aantal zeer specifieke omstandigheden gaat?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik wil me graag aansluiten bij deze toch wel zeer relevante vraag. Ik heb eerder al verschillende keren de minister ondervraagd en hierover gedebatteerd. Een van de laatste keren was naar aanleiding van het stijgend aantal drugsbaby's op materniteiten. De ziekenhuizen zeiden zelf dat ze een stijging zagen.

Mijnheer Parys, het moeilijke is dat bij eender welk project, bij eender welk model van zorg dat je wilt toepassen – we voelen allemaal dat je vroeg moet ingrijpen –, de moeders in kwestie vaak niet gekend zijn. Het zijn mensen die hoppen van ziekenhuis naar ziekenhuis. Ze dienen zich aan in een zeer vergevorderde fase van de zwangerschap. Er is nauwelijks kennis over broers of zussen, over de thuiscontext. Er is vaak ook een taalproblematiek en een verslavings- of afhankelijkheidsproblematiek. Men heeft geen enkel idee van de medische of sociale voorgeschiedenis. Het blijft een uitdaging. Er zijn intussen al redelijk wat projecten die van zeer nabij werken, zoals de voorbeelden van pleegzorg die snel op de bal kunnen spelen.

Minister, het probleem lijkt me dat deze doelgroep enorm moeilijk te traceren is. Proactief kan men ze niet vinden. Eenmaal men ze in de statistieken of in de wachtkamer of in de praktijk tegenkomt, zitten ze vaak in een situatie die we eerder hadden moeten vinden. Net omdat ze zo zorgmijndend zijn, lukt dat niet. In alle verhalen blijkt dit de moeilijkheid te zijn. Ik heb dat toch onthouden uit de vragen die ik hierover heb gesteld.

Het blijft ongemeen belangrijk dat we deze ongeboren kinderen zo snel mogelijk te pakken krijgen, al tijdens de zwangerschap. Ik wil me dus zeker aansluiten bij de vraag om deze belangrijke thematiek onder de aandacht te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het is inderdaad een pertinente vraag van de heer Parys. Naar aanleiding van de resolutie over vroegtijdige detectie en screening van postnatale depressies zijn er twee projecten geweest: één rond de moeder-baby-eenheid van Gent en één in Zoersel.

In het proefproject van Gent heeft men een getrappt screening- en assessment-protocol gemaakt waarbij men verschillende risicofactoren navraagt zoals alcoholgebruik, drugsgebruik, partnergeweld maar ook depressieve gevoelens. Vrouwen die zich niet goed voelen in hun vel en die al een depressie ontwikkelen tijdens de zwangerschap, gaan zich ook meer verwaarlozen en makkelijker risicogedrag vertonen zoals drugs- en alcoholgebruik. Het vroegtijdig opsporen van die risicofactoren, de bevraging inzake alcohol- en drugsgebruik is een stap in de goede richting.

Maar we moeten altijd coachen en proberen om de mensen te overtuigen om zich te laten behandelen, en dat is niet altijd evident. Soms gaat het over tienermoeders en mensen in een zeer precaire situatie. Hieraan remediëren, is geen gemakkelijke zaak. We moeten vooral via coachen en overtuigen die moeders proberen te laten inzien wat de beste behandeling is. In Gent werkt men nu specifiek rond alcohol- en drugsgebruik. Hoe we daarmee omgaan, is een zeer terechte vraag.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: In alles wat wordt ontwikkeld, gaan we natuurlijk uit van een maximaal gebruik van online-applicaties. Er is een expertisecentrum daarrond. Ook op de sites over alcoholgebruik zijn er tools beschikbaar waarmee mensen hun eigen gedrag kunnen inschatten en waarmee ze aan de slag kunnen gaan. Het is stilaan wel vertrouwd terrein geworden.

Een kleine voetnoot voor diegenen die My Health Viewer gebruiken: op dit ogenblik kan men ook al het Kindboekje van Kind en Gezin consulteren voor eigen kinderen. De gegevens zijn beschikbaar voor ouders die via Vitalink inzage kunnen krijgen in een aantal gezondheidsgegevens van hun kinderen zoals die aan bod komen bij de consultatiebureaus. Er is dus al wel een basis van trajecten.

Voor mij vormt het perinataal traject dat we opbouwen, een voorbeeld voor de volgende jaren. Ik ben een grote voorstander van de idee dat we zwangere vrouwen vanaf het eerste contact tijdens de zwangerschap vanuit medische en gezinsondersteunende hoek ondersteunen. We moeten dat natuurlijk elektronisch onderbouwen, want anders is het niet te doen.

Dit is volgens mij een zeer sterk concept. Het vraagt natuurlijk om een synergie tussen het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) en de zorgverstrekkers, zowel de ambulante zorgverstrekkers, als de ziekenhuizen en de actoren in de gezinsondersteuning.

Ik vind dit een goed en sterk concept omdat de medische invalshoek ook wordt gebruikt om vanuit het welzijnsperspectief ondersteunend aanwezig te zijn. Op de vraag om een voorbeeld van wat zich in de volgende periode gaat ontwikkelen, vind ik dit een sterk verhaal. Het ultieme doel zou erin moeten bestaan dit in de werking van de eerstelijnszones in te bedden en dit op te nemen in de afstemming tussen de eerstelijnsgezondheids-, de welzijns- en de ziekenhuisactoren.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, we onderkennen zeker dat dit een heel complex onderwerp is. Ik ben een grote gelover van het feit dat de perinatale trajecten de moeder, het kind en de maatschappij in haar geheel een ongelooflijke maatschappelijke winst kunnen opleveren. Dit blijkt duidelijk uit alle rapporten die hierover zijn verschenen. Hoe sneller we er tijdens een zwangerschap medisch en ondersteunend bij zijn, hoe beter de latere ontwikkeling.

Ik zou u dan ook willen aanmoedigen om zeker de nodige stappen te zetten om dat nog op poten te zetten, want ik denk dat dit bijzonder belangrijk is. Wij zullen ons er verder over beraden wat we op het vlak van initiatieven nog kunnen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het groeipakket – 442 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Katrien Schryvers

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Voorzitter, mijn vraag om uitleg heeft betrekking op een aantal berekeningen van de Gezinsbond en op het feit dat wellicht meerdere mensen die tegen het nieuw systeem voor het groeipakket zijn naar het Grondwettelijk Hof zullen stappen.

Minister, u weet dat er een flink verschil is of kan zijn tussen de oude en de nieuwe regeling. Ik zal niet alle verschillen opsommen, maar naargelang de situatie kan dat verschil 7000 euro, 9000 euro, meer dan 13.000 euro of zelfs 27.000 euro bedragen tijdens de 22 jaar waarin een kind kindergeld kan ontvangen. Dit blijkt uit de berekeningen van de Gezinsbond, die ik hier niet in detail zal overlopen. U kunt die berekeningen natuurlijk net zo goed in de omgekeerde richting maken. Dat is het punt niet.

Het punt is dat de Raad van State eerder al kritiek op de nieuwe regeling heeft geuit omdat de ongelijke behandeling van gelijkaardige gezinnen niet evenredig is. U hebt verklaard dat niemand erop achteruitgaat, maar de verschillen tussen kinderen in het oude en het nieuwe systeem zijn groot. Dit geldt vooral voor combinatiegezinnen die de oude en de nieuwe regeling combineren. We zien dat zij vaak het slechtste van beide systemen combineren.

De vraag is hoe u reageert op het feit dat minstens een iemand heeft beslist naar het Grondwettelijk Hof te stappen op basis van de redenering dat de Raad van State al eerder de kritiek heeft geuit dat deze ongelijke behandeling niet evenredig zou zijn. Welke conclusies trekt u? Welk juridisch probleem ziet u? Of denkt u dat er geen juridische problemen zijn?

Los van het juridisch probleem, roept de Gezinsbond u op om de regeling aan te passen. De Gezinsbond wil dat eenkindgezinnen, min of meer analoog met het Brusselse systeem, onder de nieuwe regeling vallen en dat er compensaties komen voor de gezinnen die het slechtste van de oude en de nieuwe regeling combineren. Hebt u oren naar het voorstel? Hebt u een budget om eventueel op een aantal van die vragen in te gaan? Mijn vraag is vooral of u de vragen van de Gezinsbond redelijk vindt. Op mij komen die vragen als vrij redelijk over, maar wat denkt u daarvan?

Minister, ik verwijs tot slot graag even naar de rekenmodule waarover het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest beschikt. Die module laat toe te berekenen

hoeveel kindergeld iemand zal ontvangen, maar voor zover ik weet, bestaat die rekentool in Vlaanderen niet. Misschien heb ik de tool nog niet gevonden. Mocht die tool er niet zijn, bent u dan van plan alsnog in een rekenmodule te voorzien?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, wat het advies van de Raad van State betreft, wil ik meedelen dat de argumenten ruim aan bod zijn gekomen tijdens de bespreking van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Ook in de memorie van toelichting bij het decreet wordt ingegaan op de elementen inzake gelijkheid van behandeling. De Raad van State volgt de redenering dat de overgangsregeling is gebaseerd op een objectief criterium, namelijk de geboortedatum van het kind.

Het klopt dat de Raad van State zich vragen heeft gesteld bij de evenredigheid van de overgangsmaatregel, specifiek voor de eenkindgezinnen. De Raad van State erkent evenwel dat er voor dit gezinstype geen achteruitgang is. We hebben immers de huidige bedragen en de evolutie van de leeftijdsbijslagen gegarandeerd voor alle gezinnen die nu kinderen hebben. Die bedragen zullen allebei verder worden geïndexeerd.

Er is een belangrijk gegeven met betrekking tot het vertrouwensbeginsel. Tijdens de totstandkoming van het groeipakket heeft de Gezinsbond zeer expliciete en uitdrukkelijke vragen gesteld. Het groeipakket en de overgangsregeling voor de huidige gezinnen zijn genuanceerd en zijn gebaseerd op een degelijke voorbereiding en wetenschappelijke input.

Het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft bij het Centrum voor Sociaal Beleid een studie besteld. Het centrum heeft empirisch onderzoek verricht naar de betaalbaarheid en de wenselijkheid van de hervormingen van de toekomstige Vlaamse kinderbijslag. Een van de belangrijkste adviezen was dat we meer rekening moesten houden met de draagkracht van de gezinnen.

Dat is wat we met het groeipakket ook hebben gedaan. Op vraag van de Gezinsbond hebben we opnieuw voorzien in een voldoende sterk basisbedrag dat aan de opvoedingskosten moet tegemoetkomen. Daarnaast hebben we rekening gehouden met de gezinsinkomsten en hebben we sociale toeslagen die in functie van de gezinsgrootte groter worden. Voor grote gezinnen hebben we voorzien in een inkomensgrens die voor een gedeelte van de middenklasse voor sociale toeslagen zorgt. Deze inkomensgrens is er ook voor gezinnen met minstens drie kinderen waarvan kinderen de huidige bedragen ontvangen en kinderen de nieuwe bedragen zullen ontvangen. Deze gezinnen zullen, evenals de huidige gezinnen, recht hebben op sociale toeslagen die losstaan van het sociaal statuut. Naar schatting honderdduizend kinderen zullen op die manier recht op extra sociale toeslagen hebben. Verder zijn de versterkte schooltoeslagen hervormd tot selectieve participatietoeslagen. De inkomensgrenzen worden aanzienlijk verruimd en de uitgekeerde budgetten worden evenzeer versterkt. Deze toeslagen worden geflankeerd door zorgtoeslagen, universele participatietoeslagen, de kleutertoeslag en de kinderopvangtoeslag. Die toeslagen zijn gericht op de deelname aan het onderwijs en aan de kinderopvang. Het zijn bedragen en versterkingen waar gezinnen die nu geen gezinsbijslag meer ontvangen of op het einde van het recht op gezinsbijslag zijn beland, nooit een beroep op hebben kunnen doen.

Er zijn verschillen tussen beide stelsels, maar deze verschillen zijn er op basis van weloverwogen keuzes gekomen. Het is onrechtvaardig hierbij geen rekening te houden met de ruimere toeslagen in de groeipakketten, want dit is net een extra troef van het nieuw systeem. Wat de sociale toeslag betreft, gaat het om meer dan een verdubbeling van het budget. Wat de schooltoeslagen betreft, wordt bijna de helft van het budget extra toegevoegd.

Mevrouw Van den Bossche, ik heb in uw inleiding een artikel herkend dat vorige week in De Standaard is verschenen. Een eerlijke vergelijking is evenwel niet mogelijk indien geen rekening wordt gehouden met de nieuwe toeslagen en met de versterkte en uitgebreide sociale toeslagen en selectieve participatietoelagen.

Het komt er niet op neer dat zomaar meer of minder wordt toegekend. Gezinnen zijn divers en voortdurend in beweging. Het groeipakket houdt rekening met die evoluties, want het is er op maat van elk gezin en van elk kind. Vergelijkingen zijn steeds afhankelijk van de evolutie van een gezin, waaronder de gezinsgrootte, de inkomsten en de leeftijd van de betrokken kinderen. Dit zijn geen statische gegevens.

We hebben er zeer bewust voor gekozen in het groeipakket meer rekening te houden met de draagkracht van gezinnen. Dat is een bewuste herverdelingskeuze geweest om alle gezinnen en kinderen meer gelijke kansen te geven. Dat die keuze werkt, blijkt uit de wetenschappelijke armoedetoets die op het systeem is uitgevoerd. De Vlaamse Regering heeft haar huiswerk degelijk gemaakt en heeft heel het systeem, met alle toeslagen die aan het groeipakket zijn toegevoegd, laten onderzoeken.

Dan blijkt dat het armoederisico wel degelijk wordt teruggedrongen en de armoedekloof wordt verkleind, van bij de opstart van het systeem. Dit werd expliciet bevestigd in de hoorzittingen die werden gevoerd over het groeipakket. Het systeem doet wat het moet doen om minstens hetzelfde resultaat neer te zetten dan de huidige kinderbijslag. Meer nog, het doet het beter.

Dan is de Vlaamse Regering inderdaad overtuigd van haar keuzes en dan zullen wij de principes die ervan aan de grondslag liggen keer op keer blijven verdedigen: ook de keuzes voor verworven rechten, ook de keuze om meer rekening te houden met de draagkracht van gezinnen, ook de keuze voor een focus op jonge, startende gezinnen. Als er middelen vrijkomen, dan zullen die opnieuw doordacht worden ingezet om het groeipakket te versterken, op maat van de gezinnen en hun kinderen.

Ik ga nog even in op uw vraag over een rekenmodule. Dat is maar zinvol als je een gezin een volledig en correct beeld kunt geven. Een rekenmodule kan echter geen rekening houden met de inkomens van gezinnen of direct het bedrag voor selectieve participatietoelagen berekenen. Een rekenmodule kan ook niet voorspellen wat zál zijn, juist doordat gezinnen voortdurend in beweging zijn.

De input van een dergelijke simulatietool komt noodzakelijkerwijze van de betrokkene zelf. Ervaring uit de praktijk leert dat een correcte inschatting van wat het bruto-inkomen is, moeilijk is voor gezinnen. Dat geeft aanleiding tot foute verwachtingen en frustraties wanneer blijkt dat het effectieve resultaat niet overeenkomt met de gecreëerde verwachting. De beste manier om te kunnen weten waar men recht op heeft, is contact op te nemen met een dossier-beheerder van zijn uitbetalingsactor.

Ik ga tot slot ook nog even in op de vergelijking die u maakt met Brussel. U hebt gelijk dat de resultaten voor Vlaanderen inzake armoederisico's in alle openheid bekend zijn. Over Brussel is het onmogelijk om een uitspraak te doen. De studie die het in Brussel mogelijk moet maken om een inschatting te maken over de budgettaire resultaten en de resultaten inzake de impact op armoedebestrijding, is volgens onze informatie nog steeds niet vrijgegeven. Wij hopen dat de Brusselaar zich op korte termijn een idee zal kunnen geven over de resultaten van deze studie.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, ik had vanzelfsprekend verwacht dat u het systeem zou verdedigen. Er zijn ook een aantal goede aspecten aan. U hebt verwezen naar de sociale toeslag, waar meer mensen recht op hebben. We zijn er vanzelfsprekend bijzonder blij om. Het is wel zo – u kunt niet anders dan dit erkennen – dat het erg moeilijk is voor nogal wat combinatiegezinnen. Zij zullen het slechtst af zijn, slechter dan mensen die al hun kinderen in het oude systeem hebben gekregen en slechter dan gezinnen met meerdere kinderen in het nieuwe systeem. Dat is natuurlijk een moeilijkheid, en ik hoop dat u die wilt erkennen.

U hebt gezegd dat als er middelen vrijkomen, ze opnieuw op doordachte wijze zullen worden ingezet in het groeipakket. Dat inspireert mij tot een bijkomende vraag. Wat zou die doordachte wijze zijn waarop die middelen dan alsnog worden ingezet?

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Elke Wouters (N-VA): Mevrouw Van den Bossche, u weet dat onze fractie voor duidelijkheid staat. Het voorstel van de Gezinsbond komt daar niet aan tegemoet. Het zou alleen maar ingewikkelde situaties veroorzaken. Bovendien is de visie achter het nieuwe systeem van kinderbijslag net dat het vertrekt vanuit het kind en niet vanuit het gezin. We raken ook niet aan verworven rechten. Bestaande gezinnen blijven hun huidige kinderbijslag behouden.

Bij de invoering van een nieuw systeem zijn er altijd voor- en nadelen, maar er moet nu eenmaal een grens worden getrokken. De datum van 31 december 2018 is een duidelijke grens. Opnieuw kiezen we daar voor duidelijkheid en budgetneutraliteit. Ik denk dat u het met mij eens bent dat het beter is dat we uitgaan van 'elk kind evenwaardig', wat gebeurt met het nieuwe systeem.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: We hebben dat debat inderdaad al gevoerd. Ik heb toch proberen aan te geven dat we met een aantal initiële expliciete vragen van de Gezinsbond wel degelijk rekening hebben gehouden.

Ik heb ook aangegeven dat naar schatting honderdduizend kinderen extra recht zullen krijgen op sociale toeslagen. Als je vergelijkingen moet maken, moet je proberen om volledig te zijn. Als je dat moet doen over een lengte van twintig jaar verwachtingen en ervan uitgaan dat de overheid nooit wijzigingen kan aanbrengen, dan zijn dat hypothesen. Het is ons aanvoelen dat die toeslagen onmiddellijk repercussies hebben, ook voor kinderen die onder de verworven rechten blijven. Daarmee is een belangrijke stap gezet.

Nogmaals, ik heb echt het gevoel – ook als ik de wetenschappelijke analyse lees – dat het systeem ten gronde doet wat het moet doen en geacht wordt te doen, ook van bij de eerste discussies die we daarover hebben gehad.

De Vlaamse Gemeenschap zal zich uiteraard verdedigen in de zaak die daarover wordt aangespannen bij het Grondwettelijk Hof. Wij zijn trouwens niet de enige, want in Wallonië is een soortgelijke discussie aan de orde. We zullen de argumenten die ik u vandaag geef, daar uiteraard ook inbrengen.

Wat betreft de monitoring hebt u terecht en correct opgemerkt dat het van bij de start de afspraak was dat er een monitoringcomité komt met betrekking tot de uitgaven. We zijn vertrokken van zo nauwkeurig mogelijke schattingen. Als er een marge is, dan is er een politiek debat mogelijk om na te gaan hoe we met die marges omgaan. Dat is ook een verschil met de vroegere situatie. Vanuit het totale beheer van de sociale zekerheid kreeg men vroeger middelen toegewezen voor het stelsel van de kinderbijslag. Dat mocht dan wat meegaan met de reële noden.

Hier zal er dus een echt publiek politiek debat kunnen plaatsvinden, als blijkt dat er in het budget dat nu in lijn is gebracht voor de kinderbijslag en dat dus versterkt is met de correctie van twee indexsprongen, evoluties mogelijk zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Over 'elk kind even veel': in principe zeer zeker, maar ik denk dat men wel moet erkennen dat als je je eerste kinderen in het oude systeem krijgt en je volgende kinderen in het nieuwe systeem, je dan eigenlijk twee keer slechter af bent. In het oude systeem krijgt het eerstgeboren kind immers minder kinderbijslag dan het tweede en het derde enzovoort, en in het nieuwe systeem krijgt elk kind evenveel, waar ook wij voorstander van waren. Maar het verschil dat daardoor ontstaat, is soms onredelijk groot. Dat er verschillen zullen zijn als je overgaat naar een nieuw systeem, dat wil ik gerust begrijpen, maar het verschil is wel onredelijk groot, vinden wij.

Ik leid af uit wat u zei over het monitoringcomité – dat een debat over middelen mogelijk is, zo daar marge blijkt – dat de berekeningen voorzichtig zijn geweest en dat u ervan uitgaat dat er mogelijk wat marge zal zijn. Daar ben ik dan wel tevreden om, omdat dat dan zou betekenen dat u of uw opvolger op termijn alsnog een extra injectie zou kunnen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.